

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

вул. Хрещатик, 6, м. Київ, 01001, тел./факс: (044) 278-21-62,

E-mail: donm@kyiv-oblosvita.gov.ua Web: www.kyiv-oblosvita.gov.ua Код ЄДРПОУ 02143614

НАКАЗ

від **“16” березня 2023 р.**

№ 45 В

м. Київ

**Про організацію та проведення I (обласного)
етапу Всеукраїнського конкурсу рукописів
навчальної літератури для позашкільних
навчальних закладів системи освіти у 2023 році**

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 07 лютого 2023 року № 119 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти у 2023 році», відповідно до Положення про Всеукраїнський конкурс рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09 вересня 2014 року № 1008, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 вересня 2014 року за № 1166/25943, листа Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 27 лютого 2023 року № 21/08-272 «Про інструктивно-методичні матеріали щодо проведення Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти у 2023 році», з метою підвищення якості й удосконалення змісту позашкільної освіти, забезпечення гуртків, груп, секцій, студій та інших творчих об'єднань закладів позашкільної освіти навчальною літературою за напрямками позашкільної освіти,

НАКАЗУЮ:

1. Організувати та провести в березні-травні 2023 року I (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти (далі – Конкурс) за військово-патріотичним, еколого-натуралістичним, дослідницько-експериментальним, науково-технічним, туристсько-краєзнавчим, художньо-естетичним напрямками позашкільної освіти в категоріях: навчальні програми та навчальна література.

2. Затвердити склад організаційного комітету (додаток 1) та персональний склад членів експертної комісії Конкурсу (додаток 2).

3. Керівникам місцевих органів управління освітою до 01 червня 2023 року подати організаційному комітету I (обласного) етапу Конкурсу заявку на участь та конкурсні матеріали відповідно до додатка 3.

4. Комунальному навчальному закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (Бачинська Є. М.):

4.1. Провести оцінювання рукописів навчальної літератури I (обласного) етапу Конкурсу до 15 червня 2023 року;

4.2. Підготувати наказ про підсумки I (обласного) етапу Конкурсу;

4.3. Подати рукописи та інші матеріали переможців I (обласного) етапу Конкурсу до Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, Українського державного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді, Українського державного центру позашкільної освіти, Національного центру «Мала академія наук» до 01 липня 2023 року за відповідними напрямками;

4.4. Підготувати узагальнену інформацію про результати Конкурсу та надати департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації до 01 липня 2023 року.

5. Відзначити переможців і лауреатів I (обласного) етапу Конкурсу грамотами департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації.

6. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор департаменту

Ярослава ТРОСТЯНСЬКА

Додаток 1
до наказу департаменту освіти і науки
Київської обласної державної адміністрації
від 16.03.2023 № 46 В

СКЛАД
організаційного комітету I (обласного) етапу
Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури
для позашкільних навчальних закладів системи освіти у 2023 році

1. Бачинська Євгенія Миколаївна – голова організаційного комітету, ректор Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат педагогічних наук.
2. Радзівілл Алла Анатоліївна – член організаційного комітету, виконуюча обов'язки директора Комунального закладу Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини».
3. Минзар Світлана Анатоліївна – член організаційного комітету, директор Київського обласного комунального позашкільного навчального закладу «Мала академія наук учнівської молоді».
4. Галашевська Світлана Вікторівна – член організаційного комітету, завідувач відділу координації методичної роботи та неперервної педагогічної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів».
5. Гаврилюк Валерій Юрійович – секретар організаційного комітету, методист відділу виховної роботи та позашкільної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів».

Додаток 2
до наказу департаменту освіти і науки
Київської обласної державної адміністрації
від 16.03.2023 № 46 В

СКЛАД
експертної комісії I (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу
рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних
закладів системи освіти у 2023 році

1. Шевченко Людмила Миколаївна – голова експертної комісії, заступник директора з навчально-методичної роботи Комунального закладу Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини».
2. Гаврилюк Валерій Юрійович – член експертної комісії, методист відділу виховної роботи та позашкільної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів».
3. Григоренко Олена Петрівна – член експертної комісії, завідувач методичного відділу Київського обласного комунального позашкільного навчального закладу «Мала академія наук учнівської молоді».
4. Карлінська Людмила Дмитрівна – член експертної комісії, завідувач відділу науково-технічної творчості Комунального закладу Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини».
5. Личак Ірина Сергіївна – член експертної комісії, завідувач відділу спортивного туризму та краєзнавства Комунального закладу Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини».
6. Нижник Ольга Вікторівна – член експертної комісії, завідувач організаційно-масового відділу Комунального закладу Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини».
7. Остапенко Оксана Олександрівна – член експертної комісії, завідувач методичного відділу Комунального закладу Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини».
8. Пахомова Інна Андріївна – член експертної комісії, завідувач еколого-натуралістичного відділу Комунального закладу Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини».

Додаток 3
до наказу департаменту освіти і науки
Київської обласної державної адміністрації
від 16.03.2023 № 46 В

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
щодо проведення конкурсу рукописів навчальної літератури
для позашкільних навчальних закладів системи освіти у 2023 році

Всеукраїнський конкурс рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти (далі – Конкурс) проводиться відповідно до Положення про Всеукраїнський конкурс рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2014 № 1008, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.09.2014 за № 1166/25943, наказу Міністерства освіти і науки України від 07.02.2023 № 119 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти у 2023 році» та листа Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 27.02.2023 № 21/08-272 «Про інструктивно-методичні матеріали щодо проведення Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів системи освіти у 2023 році».

У 2023 році на Конкурс приймаються рукописи в таких категоріях:

- навчальні програми та навчальна література за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти (гідробіологія, акваріумістика, аквакультура);
- навчальні програми та навчальна література за дослідницько-експериментальним напрямом позашкільної освіти (хімії та біології, екології та аграрних наук);
- навчальні програми та навчальна література за науково-технічним напрямом позашкільної освіти (предметно-технічний профіль);
- навчальна література за туристсько-краєзнавчим напрямом позашкільної освіти (туристсько-краєзнавчий, туристсько-спортивний профілі);
- навчальні програми та навчальна література за художньо-естетичним напрямом позашкільної освіти (образотворчий профіль, фото та кіномистецтво).

Переможці визначаються за кожним напрямом позашкільної освіти та кожною категорією окремо.

Навчальна програма з позашкільної освіти – це нормативний документ, що визначає мету, завдання, зміст, обсяг, порядок, способи організації освітньої діяльності гуртка, творчого об'єднання та вимоги до її результатів.

Навчальні програми мають відповідати вимогам, визначеним у «Методичних рекомендаціях щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти» (лист «Інституту інноваційних технологій і змісту освіти» від 05.06.2013 № 14.1/10-1685), мати високий науковий рівень, враховувати

здобутки сучасної психолого-педагогічної науки, акумулювати досягнення науково-технічного прогресу, втілювати виховний потенціал, реалізовувати міжпредметні зв'язки та ідею взаємозв'язку науки і практики, формувати вміння і навички вихованців, учнів і слухачів з визначеного напрямку діяльності.

Основними завданнями організації та планування освітнього процесу в гуртках, секціях, студіях та інших творчих об'єднаннях має бути реалізація компетентнісного підходу та формування пізнавальної, практичної, творчої та соціальної компетентностей вихованців. Компетентнісний підхід може поєднуватися з діяльнісним та особистісно-орієнтованим методологічними підходами.

Навчальні програми, розроблені на основі типових навчальних програм, конкурсними вважатися не можуть.

Навчальна література – це навчальні, навчально-методичні, методичні, навчально-наочні посібники, хрестоматії, зібрання творів, словники (тлумачні, термінологічні), енциклопедії, довідники, практикуми, альбоми, атласи, відео- та аудіозаписи, електронні засоби навчання, призначені для практичного використання в освітній діяльності гуртків, творчих об'єднань.

Усі види навчальної літератури мають текстологічно і за змістом відповідати визначеній навчальній програмі з позашкільної освіти. Література має бути оформлена відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» і має відповідати ДСТУ 3017:2015 «Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять».

При проведенні експертної оцінки рукописів категорії «Навчальна література з позашкільної освіти» члени експертної комісії будуть враховувати наступні діагностичні ознаки:

наукова коректність змісту, повнота розкриття основних положень, використання сучасної загальноприйнятої науково-педагогічної термінології;

дидактично виправдане структурування змістового наповнення, розподіл його змісту за пунктами, параграфами, розділами тощо;

практична орієнтація змістового наповнення, пов'язаного з повсякденним життям, навчальними предметами, які вивчаються в закладах загальної середньої освіти;

спрямованість на формування у вихованців (учнів, слухачів) здатності використовувати здобуті знання у навчальних і життєвих ситуаціях для вирішення різноманітних практичних проблем;

відповідність віковим особливостям вихованців (учнів, слухачів): наявність вичерпних пояснень, оптимальної кількості прикладів, ілюстрацій, ескізів, фото, репродукцій, схем, графіків тощо;

чіткість формулювання висновків, правил і визначень, побудови текстів, логічний зв'язок між його частинами, належна довжина речень, доступність їх лексичного наповнення;

поєднання в тексті наукового і науково-популярного стилів, наявність інформаційного та емоційно-ціннісного компонентів змісту;

українознавче наповнення змісту рукопису;

спрямованість навчального матеріалу на розвиток навичок самоосвіти, інтересу до відповідного напрямку позашкільної освіти та виду діяльності;

сприяння самореалізації особистості та професійному самовизначенню, підвищенню її конкурентоспроможності;

наявність цікавої інформації, пов'язаної з навчальним матеріалом, завдань проблемно-пошукового характеру;

дидактична доцільність системи завдань, пропонованих в рукописі, забезпечення прогнозованих освітніх результатів;

логіка розміщення та використання ілюстративного матеріалу як самостійного або додаткового джерела інформації (повнота реалізації використаними ілюстраціями своїх дидактичних функцій, їх коректність та відповідність змісту) та візуальне оформлення рукописів (малюнки, фотографії, таблиці, схеми тощо).

Заявка за формою згідно з додатком до Положення про проведення Конкурсу та один примірник рукопису навчальної літератури на паперовому й електронному носіях для участі в I (обласному) етапі Конкурсу подаються до відділу виховної роботи та позашкільної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 37, каб. 306) до 01 червня 2023 року.

ЗАЯВКА
на участь у I (обласному) етапі Всеукраїнського конкурсу рукописів
навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів
системи освіти у 2023 році

(місцевий орган управління освіти)

№ з/п	Учасник Конкурсу	Місце роботи автора рукопису	Посада автора рукопису	Напрямок позашкільної освіти	Категорія	Назва рукопису	Контактний телефон, адреса електронної пошти

Начальник відділу /
управління освіти

М.П.

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)